

Jaarrekening 2023

Recreatie Noord-Holland

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Balans	5
Toelichting op de balans.....	6
Winst- en verliesrekening.....	11
Toelichting op de winst- en verliesrekening.....	12
Grondslagen voor opstellen jaarrekening en ratio's	18

Inleiding

Kernboodschap

In 2023 heeft Recreatie Noord-Holland (RNH) ingezet op het versterken van de missie, de visie, de kernwaarden en de opgaven waar RNH voor staat. Samen met medewerkers uit alle teams zijn deze opnieuw geformuleerd. Het kernachtige resultaat is hieronder weergegeven.

In een jaar waarin veel energie ging naar het proces van de aandelenverkoop (van provincie Noord-Holland aan Staatsbosbeheer), het opstellen van nieuwe meerjarencontracten (tussen de recreatieschappen en RNH), de personele

doorstroming en het opvangen van enige onderbezetting, brengen de teams van RNH evengoed veel tot stand. De samenstelling van het managementteam is in 2023 gewijzigd; de vacature van manager Middelven is intern opgevuld. Het bedrijfsresultaat is € 6.663 hoger dan voor 2023 was begroot. Dit resultaat komt ten gunste van de Algemene Reserve.

Het **medewerkersonderzoek** van december 2022, waar 86% van de medewerkers aan deelnam, laat over het algemeen een toegenomen tevredenheid zien ten opzichte van het vorige onderzoek, waarbij de sociale veiligheid hoog scoorde. Hier is ook extra aandacht voor geweest, onder andere met trainingen “gewenst gedrag” voor alle medewerkers. Aspecten die de medewerkers graag willen behouden zijn (a) de goede mogelijkheden voor hybride werken, (b) de prettige samenwerking in programmateams, andere teams en in de hele organisatie en (c) het DNA van RNH als met de rest van de organisatie. Verbeterpunten, waar vervolgens samen aan is gewerkt, zijn (d) optimalisatie van de ICT-omgeving, (e) het projectmatig werken en (f) de werkdruk.

Met het programma **Natuurinclusieve Recreatie** heeft RNH in 2023 stappen gezet op het gebied van communicatie, beheer, locatie- en gebiedsontwikkeling met bijeenkomsten voor de uitwisseling van kennis en ervaring, diverse workshops en een bijdrage aan de talkshow van onze partner Eelerwoude, meer natuurberichten op de internetpagina's en sociale media van de recreatieschappen om bezoekers te informeren en inspireren om respectvol de flora en fauna in de gebieden te beleven, versterken van de biodiversiteit in ecologische beheerplannen en de uitvoering van onderhoudsmaatregelen (binnen de financiële mogelijkheden die de recreatieschappen daarvoor bieden), het ontwikkelen van een toolbox voor de selectie van de meest passende ecologische maatregelen en het in projectdefinitie en -opdrachten standaard opnemen van ecologische randvoorwaarden. Er komt een digitale versie van de toolbox, omdat we merken dat deze op een efficiënte manier goede resultaten oplevert.

RNH heeft in 2023 te maken met doorstroming van medewerkers. In de loop van het jaar zijn 13 nieuwe medewerkers gestart, 5 medewerkers zijn op een andere positie in de organisatie gaan werken en 11 medewerkers hebben de organisatie verlaten (op een organisatie van gemiddeld 88 medewerkers). Het ziekteverzuim in 2023 (5,7%) is helaas hoger ten opzichte van 2022 (4,5%) en ook iets hoger dan het landelijk gemiddelde voor 2023 (5,3%). Wel is de productiviteit van de medewerkers toegenomen van 81% naar 84%. Het aantal fte in dienst en ingehuurd bedraagt 3,7 fte minder dan begroot en 2,0 fte meer ten opzichte van 2022.

Interne ontwikkelingen

De belangrijkste ontwikkelingen in 2023 binnen RNH zijn:

- Het versterken van de missie, de visie, de kernwaarden en de opgaven waar RNH voor staat en het voortzetten van de organisatieontwikkeling die dit ondersteund.
- Opvolging geven aan de uitkomsten van het medewerkersonderzoek.
- Toename van de personele doorstroming in alle teams van RNH faciliteren en inwerken, met een focus op de kerntaken van elk team.
- Het opzetten en uitvoeren van het programma Natuurinclusieve Recreatie.
- Migratie van de digitale kantooromgeving, optimalisatie van het digitale netwerk op de werklocaties, vervanging van printers en verbetering van informatiebeveiliging.
- Invoering van het geactualiseerde inkoop- en aanbestedingsbeleid voor de recreatieschappen en RNH.
- Voor het eerst, maar succesvol uitvoeren van de rechtmatigheidscontrole en -verantwoording bij de recreatieschappen, die volgens een wetswijziging per 1 januari 2023 niet meer door de accountant wordt gedaan.
- Realisatie en invoering van een interactief intranet en het verbeteren van de websites van de recreatieschappen, wandelnetwerk Noord-Holland, het Noord-Hollandpad en RNH, waaronder de digitale toegankelijkheid.
- Ontwikkelen van een strategie om de NNN-begrenzing in recreatiegebieden te optimaliseren voor de natuur, waarbij op andere locaties de recreatieve druk kan worden opgevangen.

- Het Routebureau van RNH actualiseert netwerken, voegt meer verhalen toe aan de routes en verkent de mogelijkheden voor het wandelnetwerk op Texel.
- De plattere organisatiestructuur van de beheerteams geeft meer ruimte voor initiatieven en uitwisselingen. Ook wordt steeds meer natuurinclusief gewerkt.
- Team toezicht heeft nieuwe beheersmaatregelen vanwege de Wet Politiegegevens geïmplementeerd en een in- en extern auditproces opgezet om deze volgens de wet te blijven monitoren.
- De boswachters van team Toezicht hebben samen met de beheerders de gebiedsgerichte en flexibele aanpak verbeterd.

Externe ontwikkelingen

De belangrijkste externe ontwikkelingen die in 2023 van invloed zijn op het functioneren van RNH, waren:

- Provincie Noord-Holland werkt aan het verkopen van haar aandelen in RNH, waarbij Staatsbosbeheer de beoogde koper is. In 2023 heeft het boekenonderzoek plaatsgevonden, waarbij RNH alle gevraagde informatie heeft aangeleverd.
- Het bestuursbureau trekt het proces om te komen tot vernieuwing van de meerjarige contracten tussen de recreatieschappen en RNH voor de periode na 2024. Tegelijk heeft het bestuursbureau te maken met personele wisselingen, maar eind 2023 is de bemensing weer compleet.
- Diverse projecten en uitvoeringsprogramma's voor de recreatieschappen zijn vertraagd of zijn nog niet gestart. Dit heeft verschillende oorzaken. Ook het vinden van voldoende capaciteit voor dit werk is in de huidige marktomstandigheden moeilijk.
- De modernisering van de erfpachtcontracten tussen de recreatieschappen en Staatsbosbeheer en het vinden van een oplossing voor het beheer van RodS-gebieden (Recreatie om de Stad) worden regelmatig besproken.
- Binnen de recreatieschappen leiden verschillende standpunten vaker tot het uitstellen van beslissingen, het aanhouden van nieuwe ontwikkelingen en het verminderen van intensieve recreatiefuncties.

Balans

Balans na winstdeling

De balans van RNH aan het einde van 2023 staat hiernaast weergegeven en kan worden vergeleken met de balans aan het einde van 2022.

Op de volgende pagina's staat de toelichting op de balans.

Resultaatbestemming

De directeur-bestuurder heeft, met goedkeuring van de raad van commissarissen, bepaald dat het resultaat over 2023 ten bate komt van de Algemene Reserve.

	31 december 2023		31 december 2022	
	€	€	€	€
VASTE ACTIVA				
Immateriële vaste activa	26.750		31.404	
Materiële vaste activa	310.875		336.146	
Som der vaste activa		337.625		367.550
VLOTTENDE ACTIVA				
Vorderingen en overlopende activa				
Debiteuren	847.280		742.603	
Overige vorderingen	155.421		70.034	
	1.002.701		812.637	
Liquide middelen	3.103.362		2.809.441	
Som der vlottende activa		4.106.063		3.622.078
KORTLOPENDE SCHULDEN EN OVERLOPENDE PASSIVA				
Crediteuren	222.437		155.720	
Belastingen en premies soc.verzekering	417.851		409.376	
Pensioenpremie	95.841		95.347	
Overige schulden	858.127		482.079	
Som der kortlopende schulden en overlopende passiva		1.594.256		1.142.522
Uitkomst vlottende activa min kortlopende schulden	2.511.807		2.479.556	
Uitkomst activa min kortlopende schulden		2.849.432		2.847.106
VOORZIENINGEN	151.367		155.703	
EIGEN VERMOGEN				
Gestort en opgevraagd kapitaal	370.000		370.000	
Algemene Reserve	2.328.065		2.321.403	
	2.698.065		2.691.403	
Som voorzieningen en eigen vermogen		2.849.432		2.847.106

Toelichting op de balans

	31 december 2023	31 december 2022
	€	€
VASTE ACTIVA		
Immateriële vaste activa		
Het verloop van de immateriële vaste activa is als volgt:		
Aanschafwaarde begin boekjaar	398.813	398.813
Cumulatieve afschrijvingen	-367.409	-260.843
Boekwaarde per begin boekjaar	31.404	137.970
<i>Mutaties in boekjaar</i>		
Investerings	27.673	-
Desinvestering	-	-
Afschrijvingen	-32.327	-106.566
	-4.655	-106.566
Aanschafwaarde per ultimo boekjaar	426.486	398.813
Cumulatieve afschrijvingen	-399.736	-367.409
Boekwaarde per ultimo boekjaar	26.750	31.404

In 2023 heeft Recreatie Noord-Holland geïnvesteerd in de migratie naar een nieuwe Cloudomgeving en de aanschaf van software. Kosten voor het verbeteren van bestaande software zijn in de exploitatie opgenomen.

	31 december 2023	31 december 2022
	€	€
Materiële vaste activa		
Het verloop van de materiële vaste activa is als volgt:		
Aanschafwaarde begin boekjaar	890.774	724.458
Cumulatieve afschrijvingen	-554.628	-471.998
Boekwaarde per begin boekjaar	336.146	252.460
<i>Mutaties in boekjaar</i>		
Investerings	124.490	197.049
Aanschafwaarde desinvesteringen	-	-30.733
Cumulatieve afschrijving desinvesteringen	-	30.733
Afschrijvingen	-149.761	-113.363
	-25.271	83.686
Aanschafwaarde per ultimo boekjaar	1.015.264	890.774
Cumulatieve afschrijvingen	-704.389	-554.628
Boekwaarde per ultimo boekjaar	310.875	336.146

In 2023 investeert RNH in automatiseringsapparatuur (€ 100.813 voor de aanschaf van computers), in meubilair (€ 21.647 voor kantoormeubilair en een koffiemachine) en in vervoermiddelen (€ 2.030 voor het inwendig ombouwen en beletteren van één elektrische bestelwagen voor het Routebureau).

	31 december 2023	31 december 2022
	€	€
VLOTTENDE ACTIVA		
VORDERINGEN EN OVERLOPENDE ACTIVA		
Debiteuren		
Per 31 december bedroegen de vorderingen:	847.280	742.603
Overige vorderingen		
Vooruitbetaalde kosten	41.361	40.252
Nog te ontvangen bedragen	114.060	29.782
	<u>155.421</u>	<u>70.034</u>

Er zijn geen vorderingen met een looptijd van meer dan één jaar. In de post debiteuren is een vordering van €21.548 opgenomen ten aanzien van de Provincie Noord-Holland.

	31 december 2023	31 december 2022
	€	€
LIQUIDE MIDDELEN		
ING bank r/c	32.443	24.441
ING bank zakelijke spaarrekening	1.606.040	1.400.000
ING bank zakelijke kwartaal spaarrekening	1.464.878	1.385.000
	<u>3.103.362</u>	<u>2.809.441</u>

De ING-bank rekening courant is direct opeisbaar.

ING-bank zakelijke spaarrekening is op 10 februari 2009 geopend en is direct opeisbaar.

ING-bank zakelijke kwartaal spaarrekening is op 30 juni 2011 geopend en is direct opeisbaar.

	31 december 2023	31 december 2022
	€	€
KORTLOPENDE SCHULDEN EN OVERLOPENDE PASSIVA		
Crediteuren		
Verschuldigd per 31 december	222.437	155.720
Belastingen en premies sociale verzekeringen		
Loonheffing	341.674	351.347
Omzetbelasting	81.295	62.070
Vennootschapsbelasting	-5.118	-4.041
	<u>417.851</u>	<u>409.376</u>
Pensioenen		
Pensioenpremie	95.841	95.347
	<u>95.841</u>	<u>95.347</u>
Overige schulden		
Reservering vakantiegeld/dagen	401.880	331.647
Overige schulden	456.247	150.432
	<u>858.127</u>	<u>482.079</u>
Onder overige schulden staan verantwoord:		
Nog te betalen kosten	195.950	72.286
Netto salaris	-570	-1.140
Vooruitontvangen bedragen t.b.v. projecten waarvan de kosten niet in 2023 zijn gemaakt.	260.866	79.286
	<u>456.247</u>	<u>150.432</u>

Er zijn geen schulden met een looptijd langer dan één jaar.

De reservering voor vakantiedagen is met € 70.233 verhoogd om de verlofschuld aan medewerkers per 1 januari 2024 te dekken. Wanneer medewerkers in 2024 of volgende jaren hun verlofrecht opnemen, zijn die uren niet inzetbaar voor RNH en de recreatieschappen.

De Overige schulden zijn toegenomen met € 305.815 door het ontvangen van subsidies en bijdragen voor projecten van het Routebureau (vooruitontvangen bedragen).

	31 december 2023	31 december 2022
	€	€
VOORZIENINGEN		
Voorziening jubileumuitkeringen	74.818	69.893
Voorziening langdurig zieken/WW aanspraken	76.549	70.810
Voorziening vitaliteitsverlof	-	15.000
	<u>151.367</u>	<u>155.703</u>

Voorziening jubileumuitkeringen

Saldo per 1-1-2023	69.893
Dotatie	8.807
Onttrekking	-3.883
Saldo per 31-12-2023	<u>74.818</u>

Twee medewerkers hebben in 2023 een uitkering ontvangen vanwege hun werkjubileum. De opgebouwde rechten voor jubileumuitkeringen in komende jaren zijn opgenomen in deze voorziening, ook voor medewerkers die in de loop van 2023 in dienst zijn gekomen.

Voorziening langdurig zieken/WW aanspraken

Saldo per 1-1-2023	70.810
Dotatie	36.575
Onttrekking	-30.836
Saldo per 31-12-2023	<u>76.549</u>

Onttrekking: Voor vier ex-medewerkers waren kosten geraamd in deze voorziening. Voor deze medewerkers zijn in 2023 daadwerkelijk kosten gemaakt. Vanwege de gemaakte kosten wordt € 30.836 uit de voorziening onttrokken.

Dotatie: Voor 2024 en volgende jaren worden ook kosten voorzien voor het (deels) doorbetalen van WW-uitkeringen aan twee ex-medewerkers en van loonkosten van

twee langdurig zieke medewerkers. Op basis van een actuele inschatting wordt hiervoor € 36.575 aan de voorziening toegevoegd, zodat de voorziening groot genoeg is om toekomstige kosten te betalen.

Voorziening vitaliteitsverlof

Saldo per 1-1-2023	15.000
Dotatie	-
Onttrekking	-15.000
Saldo per 31-12-2023	<u>-</u>

Onttrekking: In 2023 hebben 17 medewerkers (van 60 jaar en ouder) gebruik gemaakt van de mogelijkheid om (een deel van) hun Persoonlijk Opleidingsbudget (de POB-regeling) te gebruiken om vitaliteitsverlof aan te kopen. Dit betreft een waarde van € 55.000 aan vitaliteitsverlof, dat gebruikt wordt in 2023 en volgende jaren. In 2023 is voor 625 uur aan vitaliteitsverlof opgenomen, dat een waarde vertegenwoordigt van ruim € 20.000. Daarom kan de € 15.000 uit de voorziening worden onttrokken.

Vanaf 2024 zijn de kosten voor vitaliteitsverlof opgenomen in de begroting en in de reservering voor vakantiedagen. Daarbij blijft de mogelijkheid bestaan dat medewerkers vitaliteitsverlof aankopen. Verwacht wordt dat jaarlijks gemiddeld 30 medewerkers € 2.500 van de POB-regeling inzetten om verspreid over vijf jaren vitaliteitsverlof te gebruiken, dus gemiddeld € 15.000 per jaar. Voor 2023 was hiervoor nog geen budget begroot en daarom was € 15.000 in de voorziening behouden.

EIGEN VERMOGEN**Gestort en opgevraagd kapitaal**

Het geplaatst en volgestort kapitaal bedraagt € 370.000 verdeeld in 370 aandelen van € 1.000 die geheel zijn volgestort.

	31 december 2023	31 december 2022
	€	€
	370.000	370.000
Algemene reserve		
Saldo per 1 januari	2.321.403	2.629.303
Resultaat lopend boekjaar	-0	-307.900
Overboeking van/naar Overige reserve	-	-
Saldo per 31 december	2.321.402	2.321.403

Het positieve resultaat van 2023 komt ten bate van de Algemene Reserve. RNH heeft op verschillende fronten moeten schakelen in de dynamische omstandigheden van 2023 en ook om de eigen ambities te realiseren. De onvoorziene kosten door een extra cao-afpraak in 2023 worden gecompenseerd door de groene boa-subsidie die in 2023 van het ministerie van Veiligheid en Justitie is ontvangen. Het bedrijfsresultaat is € 6.663 hoger dan voor 2023 was begroot.

Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

RNH heeft een huurovereenkomst met Recreatieschap Spaarnwoude voor kantoorruimte aan de Genieweg 46, Velsen Zuid. De huurkosten exclusief servicekosten bedragen in 2023 € 64.257 exclusief btw per jaar. De overeenkomst geldt voor de periode van één jaar en wordt telkens stilzwijgend verlengd voor een aansluitende periode van één jaar. Bij beëindiging van de huurovereenkomst moet een opzegtermijn van tenminste één jaar in acht worden genomen.

Ook gebruikt RNH twee dienstwoningen van Recreatieschap Spaarnwoude voor de huisvesting van de agrarisch beheermedewerkers voor informatieboerderij Zorgvrij. De kosten hiervoor bedragen in 2023 € 9.966 per jaar.

RNH heeft een meerjarig leasecontract voor één voertuig, lopend van juni 2019 tot juni 2024. De kosten bedragen in 2023 € 9.341 exclusief btw per jaar, exclusief brandstofkosten.

RNH heeft een meerjarige overeenkomst met de Vereniging Agrarisch Natuurbeheer Water, Land en Dijken voor het beheer en onderhoud van routevoorzieningen op boerenlandpaden, lopend van 1 januari 2022 tot en met 31 december 2026. De kosten bedragen in 2023 € 16.675 exclusief btw.

RNH heeft voor werkzaamheden van het Routebureau vier detacheringsovereenkomsten met bedrijven voor sociale werkvoorziening. De overeenkomsten zijn voor onbepaalde tijd en de kosten bedragen in 2023 € 81.549 exclusief btw.

Voor de clouddiensten heeft RNH een Europese aanbesteding gehouden en na een positieve beoordeling van een proef wordt een contract gesloten voor een periode van 3 jaren. De kosten bedragen € 180.600 exclusief btw per jaar, prijspeil 2023.

De samenwerkingsrelatie met de recreatieschappen is beschreven in meerjarige overeenkomsten. Vanaf 2009 waren dat vijfjaarlijkse overeenkomsten. In 2021 hebben de vijf recreatieschappen de overeenkomsten met RNH verlengd voor 2022 en 2023. Eind 2022 is besloten die overeenkomsten ook te verlengen voor het jaar 2024. De opzegtermijn van de overeenkomsten is één jaar. Per jaar stellen de schapsbesturen hun begrotingen vast en daarmee de jaarlijkse concrete opdracht aan RNH. Het bestuursbureau werkt samen met een ambtelijke werkgroep aan vernieuwing van de meerjarige overeenkomsten met de intentie om die weer voor langere termijn af te spreken.

In december 2023 hebben vier recreatieschappen de huidige overeenkomst opgezegd in de verwachting dat in de loop van 2024 de nieuwe meerjarige overeenkomst definitief wordt en per 1 januari 2025 kan ingaan. Indien de nieuwe overeenkomst voor het einde van 2024 nog niet is gesloten, wordt de opzegging eenmalig opgeschort met één jaar.

Recreatieschap Geestmerambacht heeft de meerjarige overeenkomst met RNH niet opgezegd, waardoor deze doorloopt voor het jaar 2025.

Gebeurtenissen na balansdatum

De meest relevante gebeurtenissen na de balansdatum zijn:

- het verkoopproces van de aandelen die provincie Noord-Holland wil verkopen aan Staatsbosbeheer;
- de voortgang van het proces om te komen tot nieuwe meerjarige contracten tussen de recreatieschappen en RNH.

Verkenning verkoop aandelen RNH

Provincie Noord-Holland streeft ernaar om de aandelen van RNH in 2024 te verkopen aan Staatsbosbeheer. Op 21 februari 2022 hebben Gedeputeerde Staten van Noord-Holland tot het verkoopproces besloten en na het in 2023 uitgevoerde boekenonderzoek lopen de onderhandelingen tussen Staatsbosbeheer en de provincie.

Vernieuwing raamovereenkomsten tussen RNH en recreatieschappen

Het streven van het bestuursbureau en RNH is om voor de zomer van 2024 overeenstemming te bereiken over de nieuwe overeenkomsten. Daarvoor vindt onderzoek plaats of de inzet van een producten- en dienstencatalogus en prijslijst - een idee van de ambtelijke werkgroep van de participanten - mogelijk is in relatie met de planning en controlcyclus van de recreatieschappen.

Winst- en verliesrekening

	Jaarrekening 2023		Begroting 2023		Jaarrekening 2022	
	€	€	€	€	€	€
OMZET						
Omzet Projecten	10.759.237		10.563.950		9.350.009	
Directe Projectkosten	-851.585		-803.000		-722.954	
Bruto marge		9.907.652		9.760.950		8.627.055
OVERIGE OPBRENGSTEN		57.358		-		25.690
KOSTEN						
Personeelskosten						
Lonen en salarissen	5.213.834		5.604.617		4.978.302	
Sociale en pensioenlasten	1.439.048		1.726.961		1.491.121	
Overige personeelslasten	2.278.167		1.300.723		1.443.651	
		8.931.049		8.632.301		7.913.074
Afschrijvingen						
(Im)materiele vaste activa		155.998		181.324		194.097
Overige bedrijfskosten						
Huisvestingskosten	120.454		131.700		99.880	
Kantoorkosten	578.485		546.200		536.693	
Vervoerskosten	20.888		18.700		17.794	
PR & Marketing	45.929		42.600		37.789	
Algemene kosten	123.127		203.025		148.157	
		888.883		942.225		840.313
Som der bedrijfslasten		9.975.930		9.755.850		8.947.484
BEDRIJFSRESULTAAT		-10.920		5.100		-294.739
Rentelasten	1.178		5.100		13.161	
Rentebaten	18.761		-		-	
		17.583		-5.100		-13.161
RESULTAAT		6.663		-		-307.900

Toelichting op de winst- en verliesrekening

	Jaarrekening 2023		Begroting 2023		Jaarrekening 2022	
	€	€	€	€	€	€
OMZET						
Omzet Projecten	10.759.237		10.563.950		9.350.009	
Directe Projectkosten	<u>-851.585</u>		<u>-803.000</u>		<u>-722.954</u>	
Bruto Marge		<u>9.907.652</u>		<u>9.760.950</u>		<u>8.627.055</u>
RNH realiseert de omzet bij verschillende opdrachtgevers:						
Recreatieschappen						
1. Recreatieschap Spaarnwoude	4.011.890		3.953.997		3.433.591	
2. Groengebied Amstelland	1.581.743		1.611.852		1.389.987	
3. Recreatieschap Twiske-Waterland	1.344.114		1.410.804		1.181.146	
4. Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer	1.003.123		994.658		940.702	
5. Recreatieschap Geestmerambacht	1.314.059		1.181.640		1.094.826	
6. Routebureau voor recreatieschappen	<u>556.415</u>		<u>648.000</u>		<u>344.708</u>	
Subtotaal recreatieschappen	9.811.344		9.800.950		8.384.960	
Andere opdrachtgevers						
7. Routebureau voor andere opdrachtgevers	903.646		738.000		928.553	
8. Toezichtbureau voor andere opdrachtgevers	24.933		25.000		27.646	
9. Overige projecten voor andere opdrachtgevers	<u>19.315</u>		<u>-</u>		<u>8.850</u>	
Subtotaal andere opdrachtgevers	<u>947.893</u>		<u>763.000</u>		<u>965.049</u>	
Totale omzet	<u>10.759.237</u>		<u>10.563.950</u>		<u>9.350.009</u>	

De omzet in 2023 was € 195.287 hoger dan begroot. Per opdrachtgever zijn er verschillen ten opzichte van de begroting. De belangrijkste verschillen zijn:

- Meer omzet in opdracht van Geestmerambacht en Spaarnwoude in verband met de uitvoeringsprogramma's.
- Minder omzet bij Twiske-Waterland en Groengebied Amstelland door capaciteitsgebrek, met name voor Projecten en Toezicht.
- Het Routebureau heeft hogere directe projectkosten, minder omzet bij de recreatieschappen en meer omzet bij andere opdrachtgevers. De lagere omzet bij recreatieschappen komt door vertraging in de projecten 'landvasten' voor Twiske-Waterland en 'verkenning actualisatie fietsknooppunten netwerk' voor meerdere recreatieschappen. De hogere omzet bij andere opdrachtgevers is te danken aan extra opdrachten voor de ontwikkeling en het beheer van met name wandelnetwerken in Zuid-Kennemerland, op Texel en in de Kop van Noord-Holland.
- RNH heeft twee andere projectopdrachten voor provincie Noord-Holland uitgevoerd: ontwerpen voor herinrichting van het voorplein bij Fort bezuiden en een rustpunt bij de Slaperdijkweg, beiden in de buurt van Spaarndam.

OVERIGE OPBRENGSTEN

Overige opbrengsten

	Jaarrekening 2023		Begroting 2023		Jaarrekening 2022	
	€	€	€	€	€	€
Overige opbrengsten	57.358		-		25.690	
		57.358		-		25.690

De post Overige opbrengsten betreft (net als in 2022) een tegemoetkoming in de kosten voor groene boa's ontvangen van het Ministerie van Justitie en Veiligheid. Deze subsidie betrof € 160.000, waarvan € 102.642 is gegeven aan de recreatieschappen en € 57.358 voor RNH overblijft.

PERSONEELSKOSTEN**Lonen en salarissen**

	Jaarrekening 2023		Begroting 2023		Jaarrekening 2022	
	€	€	€	€	€	€
Bruto lonen	4.266.199		4.575.643		4.053.918	
Reservering IKB	938.828		1.018.974		918.726	
Reservering jubileumuitkering	8.807		10.000		5.658	
		5.213.834		5.604.617		4.978.302

De kosten van lonen en salarissen zijn met € 390.783 onderschreden, omdat RNH minder medewerkers in eigen dienst had dan was begroot. Daar staat tegenover dat de inleenvergoedingen (genoemd bij 'overige personeelskosten') hoger waren.

Daarbij had RNH in 2023 te maken met een flinke doorstroming van medewerkers: in de loop van het jaar zijn 13 medewerkers nieuw in dienst gekomen, 5 medewerkers zijn op een andere positie in de organisatie gaan werken en 11 medewerkers hebben de organisatie verlaten.

Honorering directeur-bestuurder

Op grond van de Wet normering topinkomens (WNT) is voor 2023 een bedrag van € 223.000 vastgesteld als maximum bezoldigingsnorm voor topfunctionarissen in de (semi)publieke sector. De honorering van de directeur/bestuurder, de heer J. Gilliam, in dienst sinds 1 maart 2017, blijft onder de maximale grens van de WNT en bedroeg in 2023 € 170.740 (in 2022 was dat € 165.093).

Gemiddeld waren 88 personeelsleden in dienst (78,3 fte). In 2022 waren dat 89 personeelsleden (79,1 fte).

Sociale lasten en pensioenlasten

	Jaarrekening 2023		Begroting 2023		Jaarrekening 2022	
	€	€	€	€	€	€
Premies sociale lasten	379.323		478.552		361.876	
Uitkeringen UWV	-64.118		5.000		-36.631	
Overgangspremie VPL	-		-		150.102	
Pensioenlasten	782.106		938.491		685.212	
Werkgeversdeel ZVW	341.737		304.918		330.562	
		1.439.048		1.726.961		1.491.121

De sociale lasten en pensioenlasten zijn € 287.913 lager dan begroot. Dit is het gevolg van enerzijds het lagere aantal fte in dienst ten opzichte van de begroting en anderzijds de ontvangen uitkeringen voor medewerkers die door ziekte of bijzonder verlof minder hebben kunnen werken.

	Jaarrekening 2023		Begroting 2023		Jaarrekening 2022	
	€	€	€	€	€	€
Overige personeelslasten						
Inleenvergoedingen	1.662.990		763.823		822.556	
Bijzondere beloningen	-		10.000		7.180	
Reis- en verblijfskosten	121.392		100.000		97.276	
Scholing & Opleiding	119.498		144.500		157.751	
ORT	69.062		84.900		80.901	
Bereikbaarheidsregeling	18.518		20.000		18.019	
Diverse personeelskosten	286.707		177.500		259.968	
		2.278.167		1.300.723		1.443.651
Totaal personeelskosten		<u>8.931.049</u>		<u>8.632.300</u>		<u>7.913.074</u>

De overige personeelslasten overschrijden de begroting met € 977.444, met name omdat RNH veel gebruik heeft gemaakt van tijdelijke inhuur. De inleenvergoedingen zijn € 899.167 hoger dan begroot. Dit was nodig voor het invullen van het grote aantal vacatures en de benodigde menskracht om de opdrachten voor de recreatieschappen uit te voeren.

De sinds 2022 weer toenemende reiskosten (na het verdwijnen van coronamaatregelen) leiden in 2023 tot een overschrijding van € 21.392 ten opzichte van de begrote reis- en verblijfskosten.

De kosten voor scholing & opleiding onderschrijden de begroting met € 25.002 ondanks de inzet om medewerkers te stimuleren zich te blijven ontwikkelen. De grote doorstroming van medewerkers heeft ook hier invloed op.

De diverse personeelskosten zijn € 109.207 hoger dan begroot, met name door:

- een eenmalige uitkering aan alle werknemers vanwege een aanvullende cao-afpraak (afgerond € 59.200),
- hogere kosten voor het werven van nieuwe medewerkers (afgerond € 41.600),
- de uitgebreide WKR-fietsregeling (afgerond € 6.700),
- en diverse kleine kostenoverschrijdingen (afgerond € 1.700).

De totale personeelskosten worden met € 279.749 overschreden.

	Jaarrekening 2023		Begroting 2023		Jaarrekening 2022	
	€	€	€	€	€	€
AFSCHRIJVINGSKOSTEN						
Afschrijvingen software	32.327		31.404		106.566	
Afschrijvingen automatisering	51.560		50.680		22.299	
Afschrijvingen meubilair	54.362		76.690		49.762	
Afschrijvingen vervoermiddelen	43.840		48.640		41.302	
waarvan doorbelast aan schappen	-26.091		-26.090		-25.832	
Totaal afschrijvingskosten		155.998		181.324		194.097

De afschrijvingskosten zijn € 25.326 lager dan begroot. Met name de afschrijvingen van meubilair zijn lager, omdat RNH in 2023 terughoudend is geweest met investeren in meubilair.

	Jaarrekening 2023		Begroting 2023		Jaarrekening 2022	
	€	€	€	€	€	€
OVERIGE BEDRIJFSKOSTEN						
Huisvestingskosten						
Huur	64.256		66.700		58.480	
Gas	11.307		6.500		6.206	
Electra	4.092		3.500		3.439	
Water	379		300		241	
Schoonmaakkosten	25.783		24.900		23.745	
Beveiliging	1.320		1.500		1.543	
Onderhoud	6.524		20.000		4.121	
Belastingen en verzekeringen	3.542		7.200		1.640	
Overige huisvestingskosten	3.251		1.100		465	
		120.454		131.700		99.880

De huisvestingskosten worden met € 11.246 onderschreden, doordat minder onderhoud aan het kantoorgebouw is uitgevoerd (€ 13.476). Daarnaast leiden diverse kleine afwijkingen tot ongeveer € 2.230 hogere kosten, met name door de hogere energiekosten (gas).

Vennootschapsbelasting

Op grond van artikel 2 lid 5 Wet op de Vennootschapsbelasting 1969 is RNH integraal belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting (Vpb). De Vpb-positie van RNH is mede afhankelijk van de vraag of RNH activiteiten uitvoert die zijn vrijgesteld van de heffing van Vpb. RNH laat dit jaarlijks beoordelen door een onafhankelijke belastingadviseur. In 2023 geldt dat de activiteiten van RNH zijn vrijgesteld van heffing van Vpb. Dit wordt opgenomen in de aangifte vennootschapsbelasting 2023.

	Jaarrekening 2023		Begroting 2023		Jaarrekening 2022	
	€	€	€	€	€	€
Kantoorkosten						
Kopieer- en drukwerk	16.830		10.700		19.793	
Porto- en vrachtkosten	2.906		2.900		3.137	
Telefoon- en dataverkeer	75.851		66.600		63.325	
Kantoormaterialen	6.775		4.400		4.796	
Abonnementen	8.347		10.400		10.543	
Automatiseringskosten	371.108		373.600		331.404	
Accountantskosten	60.000		45.300		62.771	
Verwerking salarisadministratie	14.110		12.300		11.857	
Overige kantoorkosten	<u>22.558</u>		<u>20.000</u>		<u>29.067</u>	
		578.485		546.200		536.693
Vervoerskosten						
		20.888		18.700		17.794
PR & Marketing						
Promotiemateriaal	11.079		12.600		8.936	
Jaarverslag	<u>34.850</u>		<u>30.000</u>		<u>28.853</u>	
		45.929		42.600		37.789
Algemene kosten						
Advieskosten	49.150		119.200		91.586	
RVC	39.397		39.325		30.554	
Overige bedrijfskosten	<u>34.580</u>		<u>44.500</u>		<u>26.017</u>	
		123.127		203.025		148.157

De kantoorkosten worden met € 32.285 overschreden. Dit komt net als in 2022 met name door de accountantskosten; een reservering voor de jaarrekeningcontrole. Ook zijn de kosten voor telefoon- en dataverkeer hoger dan begroot. En de kosten voor kopieer- en drukwerk namen nog niet zo veel af als in de begroting was voorzien, omdat de overstap naar een nieuw leasecontract voor printers pas eind 2023 kon ingaan.

De vervoerskosten overschrijden de begroting met € 2.188 met name door hogere onderhoudskosten in 2023.

De kosten voor PR & Marketing overschrijden de begroting met € 3.329, met name omdat de kosten voor het maken van het Jaarverslag hoger waren dan begroot. De daarbij gemaakte filmpjes zijn vervolgens wel voor meerdere doelen inzetbaar.

De algemene kosten onderschrijden de begroting met € 79.898. Dit komt met name door minder inhuur van adviseurs (€ 70.050). Ook de overige bedrijfskosten zijn lager dan begroot (€ 9.920), door lagere kosten Toezicht en lagere verzekeringskosten.

Raad van Commissarissen

Onder de post RVC wordt met name de bezoldiging voor de leden van de Raad van Commissarissen geboekt. De werkelijke kosten zijn in lijn met de begroting.

De Wet normering topinkomens (WNT) beperkt de maximale vergoeding voor leden van de RvC tot 10 procent en voor de voorzitter tot 15 procent van het inkomen van de bestuurder. De vergoedingen van de voorzitter en de leden van de Raad van Commissarissen liggen in het verslagjaar onder de maxima die de WNT voorschrijft.

	Jaarrekening 2023		Begroting 2023		Jaarrekening 2022	
	€	€	€	€	€	€
Rentelasten						
Rente en bankkosten	1.178		5.100		13.080	
Heffingsrente	-		-		81	
		<u>1.178</u>		<u>5.100</u>		<u>13.161</u>
Rentebaten						
Bankrente	<u>18.761</u>		-		-	
		<u>18.761</u>		<u>-</u>		<u>-</u>

De hogere rentestand leidt ertoe dat banken minder kosten in rekening brengen en rente uitkeren over het geld dat op de spaarrekeningen staat.

Grondslagen voor opstellen jaarrekening en ratio's

Algemene toelichting

De vennootschap Recreatie Noord-Holland N.V., statutair gevestigd te Haarlem, is feitelijk gevestigd aan de Genieweg te Velsen-Zuid en is ingeschreven in de kamer van Koophandel onder nummer 34207316. De aandelen van de vennootschap waren ook in 2023 voor 100% in bezit van de Provincie Noord-Holland.

Grondslagen van waardering

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met BW2 Titel 9 en de Richtlijn voor de Jaarverslaggeving Micro en Kleine ondernemingen. Alle activa en passiva zijn opgenomen tegen nominale waarde, tenzij hieronder anders is vermeld. De jaarrekening is opgesteld in euro's.

Immateriële vaste activa

Immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingswaarde, verminderd met afschrijvingen. Het gehanteerde jaarlijkse afschrijvingspercentage van de immateriële vaste activa bedraagt 33,33%. Met eventuele bijzondere waardeverminderingen wordt rekening gehouden.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd op de aanschaffingswaarde onder aftrek van de afschrijvingen die gebaseerd zijn op de geschatte economische levensduur. Met eventuele bijzondere waardeverminderingen wordt rekening gehouden.

De afschrijvingen vinden als volgt plaats:

- Automatisering (hardware) : 33,33% per jaar
- Inventaris : 20,00% per jaar

Investerings gedaan in de loop van het boekjaar worden maandelijks afgeschreven vanaf het moment dat de investering is begonnen.

Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen worden bij de eerste waardering gewaardeerd tegen reële waarde. Na de eerste waardering vindt de waardering plaats tegen geamortiseerde kostprijs. Indien er geen sprake is van agio of disagio en transactiekosten is de geamortiseerde kostprijs gelijk aan de nominale waarde. De debiteuren zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Als er sprake is van mogelijke oninbaarheid wordt een voorziening opgenomen.

Schulden en overlopende passiva

Schulden worden bij de eerste waardering gewaardeerd tegen reële waarde. Na de eerste waardering vindt de waardering plaats tegen geamortiseerde kostprijs. Indien er geen sprake is van agio of disagio en transactiekosten is de geamortiseerde kostprijs gelijk aan de nominale waarde. De crediteuren zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Voorzieningen

Een voorziening wordt in de balans opgenomen als er sprake is van een in rechte afdwingbare of feitelijk verplichting die het gevolg is van een gebeurtenis in het verleden, waarvan:

- een betrouwbare schatting kan worden gemaakt;
- en het waarschijnlijk is dat voor de afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen nodig is.

Voorziening jubileumuitkeringen

De rechtspositieregeling die RNH volgt, de cao Provincies, bevat regelingen voor de jubilea van werknemers bij 12½, 25, 40 en 50 jaar dienstverband. De gratificatie voor het 12½ jarig jubileum is per 1 juli 2019 afgeschaft. Iedereen die op 1 juli 2019 in dienst was bij RNH behoudt echter het recht op deze gratificatie. Een deel van de betreffende

medewerkers heeft deze gratificatie laten uitbetalen, terwijl een ander deel het tot dan toe opgebouwde bedrag heeft laten staan. Dit bedrag is opgenomen in de voorziening, die voor jubileumuitkeringen is opgenomen. De Voorziening jubileumuitkeringen is gewaardeerd tegen nominale waarde.

Voorziening langdurig zieken / WW-aanspraken

RNH betaalt de loonkosten van langdurig zieke medewerkers en de WW-uitkeringen volledig uit. De kosten voor medewerkers die naar verwachting niet meer re-integreren, zijn in de voorziening opgenomen. De kosten zijn berekend door een inschatting te maken van het aantal medewerkers en de periode waarin RNH de loonkosten moet blijven doorbetalen. Ook zijn de berekende WW-aanspraken opgenomen, zoals deze bekend zijn per ultimo boekjaar.

RNH is eigen risicodragers voor uitkering bij werkloosheid.

Voorziening vitaliteitsverlof

In de cao Provincies is opgenomen dat het vanaf 1 januari 2021 het voor medewerkers van 60 jaar en ouder mogelijk is om tijd voor vitaliteit te sparen. Dit kan door inzet van maximaal de helft van het Persoonlijk Ontwikkelbudget (POB), voor zover dat nog niet aan opleidingen is besteed. Wie 5 jaar voor de aow gerechtigde leeftijd zit, mag het totale POB inzetten voor vitaliteitsverlof. Voor de medewerkers die al voor 2018 in dienst waren, loopt de eerste POB-periode tot en met 2022. Daarom is in 2022 relatief veel gebruik gemaakt van de regeling. Voor hen begint in 2023 een nieuwe POB-periode. En voor medewerkers die na 2018 in dienst zijn gekomen, schuift de periode van vijf jaren evenredig door. Daarom wordt verwacht dat per jaar minder gebruik gemaakt zal worden van de regeling. Medewerkers die van de regeling Vitaliteitsverlof gebruik maken, zijn minder uren declarabel inzetbaar. In dat geval heeft RNH minder inkomsten of moet RNH ter compensatie kosten maken voor inhuurkrachten. Om dat financieel te dekken, is in de jaarrekening van 2021 € 75.000 gedoteerd aan de voorziening voor de jaren 2022 en 2023. Voor 2024 en volgende jaren wordt in de jaarlijkse begroting rekening gehouden met het vitaliteitsverlof.

Reserves

Het eigen vermogen bestaat uit:

- Opgevraagd en gestort kapitaal;
- Algemene reserve;
- eventueel een Overige reserve.

Grondslagen van resultaatbepaling

Rekening houdend met de grondslagen van waardering wordt het resultaat bepaald. Het resultaat is het verschil tussen het totaal van de baten en het totaal van de kosten, op basis van historische prijzen en voor zover die aan het betreffende jaar toe te rekenen zijn.

Omzet projecten

De opbrengst uit het verlenen van diensten wordt opgenomen in de Omzet projecten. Dit gebeurt tegen de reële waarde van de ontvangen of te ontvangen vergoedingen, na aftrek van tegemoetkomingen, kortingen en omzetbelasting.

Statutaire bepalingen resultaatbestemming

De resultaatbestemming vindt plaats overeenkomstig artikel 20 van de statuten. Hierin is aangegeven dat het bestuur onder goedkeuring van de Raad van Commissarissen bepaalt welk gedeelte van de winst wordt gereserveerd. De overblijvende winst staat ter beschikking aan de algemene vergadering van aandeelhouders.

Ratio's**Liquiditeitsratio's:**

Current Ratio	2,56
(vlottende activa / vlottende passiva)	
Quick Ratio	2,56
(vlottende activa excl. voorraden / vlottende passiva)	

Solvabiliteit:

Eigen vermogen/balanstotaal	60%
-----------------------------	-----

Rentabiliteit:**Bedrijfsresultaat**

Rentabiliteit eigen vermogen	-0,4%
(bedrijfsresultaat / gemiddeld eigen vermogen x 100%)	
Rentabiliteit totaal vermogen	-0,3%
(bedrijfsresultaat / gemiddeld totaal vermogen x 100%)	

Resultaat

Rentabiliteit eigen vermogen	0,2%
(resultaat / gemiddeld eigen vermogen x 100%)	
Rentabiliteit totaal vermogen	0,2%
(resultaat / gemiddeld totaal vermogen x 100%)	

Vaststelling door de directie

Deze jaarrekening is onder voorbehoud van goedkeurende verklaring van de accountant vastgesteld door de directie van RNH in de managementvergadering van 4 april 2024.

In de vergadering van 17 mei 2024 heeft de raad van commissarissen met de jaarrekening ingestemd.

In de periode van 20 april tot en met 22 mei 2024 zijn naar aanleiding van de accountantscontrole enkele wijzigingen doorgevoerd.

Velsen-Zuid, 22 mei 2024

J.J.L. Gilliam
Directeur-bestuurder

Aan de aandeelhouders van
RECREATIE NOORD-HOLLAND N.V.

Baker Tilly (Netherlands) N.V.
Entrada 303
Postbus 94124
1090 GC Amsterdam

T: +31 (0)20 644 28 40

amsterdam@bakertilly.nl
www.bakertilly.nl

KvK: 24425560

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2023 van Recreatie Noord-Holland N.V. te Haarlem gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Recreatie Noord-Holland N.V. per 31 december 2023 en van het resultaat over 2023 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

De jaarrekening bestaat uit:

1. De balans per 31 december 2023.
2. De winst- en verliesrekening over 2023.
3. De toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Recreatie Noord-Holland N.V. zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de directie en de raad van commissarissen voor de jaarrekening

De directie is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is de directie verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de directie afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet de directie de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de directie het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

De directie moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van commissarissen is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vennootschap.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen.

- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de raad van commissarissen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Amsterdam, 24 mei 2024

Baker Tilly (Netherlands) N.V.

drs. J.M.A. Drost RA
Partner Audit